Burgerschap op De Zeggewijzer

Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen

Inhoud

1. Burgerschap bij SKOD 2

1.1 Visie op Burgerschap 2
1.2 Merkwaarden SKOD 2
2. Burgerschap op basisschool De Zeggewijzer 2
2.1 Schets van onze school 2
2.2 Visie van de school op Burgerschap 3
3. De 7 hoofddoelen in de praktijk 5
4. Kwaliteitszorg en monitoring 13
5. Schema aanbod 13
6. Bronvermelding 14
7. Bijlagen 14

Versie mei 2025

1. Burgerschap bij SKOD

1.1 Visie op Burgerschap

SKOD biedt onze leerlingen kennis en vaardigheden aan, waarmee zij actief kunnen participeren in de pluriforme, democratische samenleving. Vanuit de merkwaarden van SKOD (persoonlijk ontwikkelen, vrijheid en vertrouwen, verbinding, inzet en ondernemerschap) ontwikkelen leerlingen zich zo tot verantwoordelijke, zelfbewuste en initiatiefrijke (wereld)burgers.

1.2 Merkwaarden SKOD

De merkwaarden van SKOD vertalen wij in de zeven hoofddoelen voor burgerschap, waarop ons aanbod is gebaseerd.

- Vrijheid en gelijkheid
- Macht en inspraak
- De democratische cultuur
- Identiteit
- Diversiteit
- Solidariteit
- Digitaal samenleven

Merkwaarden SKOD

- Persoonlijk ontwikkelen
- Vrijheid en vertrouwen
- Verbinding
- Inzet
- Ondernemerschap

SKOD vormt je

De school is hierbij een veilige en vertrouwde oefenplaats, die de kinderen in staat stelt de allerbeste versie van zichzelf te zijn én blijven.

Want SKOD vormt je!

2. Burgerschap op basisschool De Zeggewijzer

2.1 Schets van onze school

Basisschool Zeggewijzer is een middelgrote school gelegen in de dorpskern van Terheijden, onderdeel van de gemeente Drimmelen. Op onze school zitten ca. 245 leerlingen die zijn verdeeld over 9 groepen. Het grootste deel van de leerlingen is woonachtig in de wijken rondom de school. De school laat een lichte groei in leerlingenaantal zien. We zien een toename van gezinnen die uit een stad

verhuizen naar het dorp. Er is jaarlijks een kleine instroom van verhuizers zichtbaar. De Zeggewijzer vormt de grootste school in het dorp naast de Zonzeel (180 leerlingen) onze collegaschool vanuit SKOD en KC Jij, een kleine openbare school met zo'n 45 leerlingen.

De school ligt midden in een woonwijk, gebouwd in de jaren tachtig. Het dorp is landelijk. De gezinnen zijn veelal actief in het dorpsgebeuren. Er diverse sportverenigingen, dansverenigingen, de carnavalsvereniging en de plaatselijke harmonie waar onze kinderen lid van zijn. Onze leerlingen zwemmen veelal in het plaatselijke zwembad het Puzzelbad en daar worden ook de zwemlessen vanuit school georganiseerd. De school werkt samen met de Leerfabriek, onze plaatselijke opvangorganisatie, welke per augustus 2025 ook een formele BSO wordt. De school vormt samen met sport BSO Flekss een IKC. Zij verzorgen voor – en naschoolse opvang en tussen de middag sporten zij met de kinderen op het plein. Zij hebben in de Zeggewijzer een peuteropvang en zullen per 1 augustus 2025 VVE (vroeg en voorschoolse educatie voor kinderen met een taalachterstand) locatie worden. De Zeggewijzer, Flekss en de Leerfabriek werken nauw met elkaar samen met als doel de kinderen een fijne jeugd vol spel, sporten en leren te bieden.

De nationaliteit van onze leerlingen is overwegend Nederlands en de diversiteit aan culturen en religieuze en etnische achtergronden is gering. Slechts een paar procent van onze leerlingen heeft een niet-westerse migratieachtergrond. De school heeft een schoolweging van 27,4 met een spreidingsgetal van 6,0 in 2024/2025. De kwaliteit van de opbrengsten is goed tot zeer goed op de vakgebieden begrijpend lezen, spelling en rekenen in alle groepen. De eindresultaten liggen op of boven het landelijk gemiddelde.

De Zeggewijzer heeft een hoge ouderbetrokkenheid, wat zichtbaar is in een actieve oudervereniging die vanuit betrokkenheid prettig samenwerkt met het team. Jaarlijks organiseert de oudervereniging een actieve samenkomst zoals een borrel voor en door ouders op het plein, een culturele activiteit zoals een kunstmarkt of een sportieve activiteit zoals de sportdag of een sponsorloop. Een groot deel van de ouders is geboren en getogen in Terheijden, waardoor de betrokkenheid in en met het dorp groot is. Voor een nadere duiding van onze schoolpopulatie verwijzen wij naar het document Doelgroepanalyse De Zeggewijzer De gegevens in dit document zijn ontleend aan de jaarlijkse rapportage van het NCO (Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs).

2.2 Visie van de school op Burgerschap

Het overkoepelende uitgangspunt in de SKOD-visie op burgerschap is de ontwikkeling van onze leerlingen tot verantwoordelijke, zelfbewuste en initiatiefrijke (wereld)burgers. Op De Zeggewijzer sluiten we hierop aan vanuit onze eigen schoolvisie.

De Zeggewijzer is een lerende organisatie, een veilig pedagogisch schoolklimaat vormt de basis. Op onze school leren en werken de kinderen en medewerkers samen in welzijn. Ons doel is dat iedereen met plezier naar school komt, zich veilig voelt en tot ontwikkeling kan komen.

Ons doel is kinderen een brede ontwikkeling te bieden op zowel cognitief als op sociaal-emotioneel gebied. Wij werken daarbij vanuit onze vier kernwaarden: veiligheid, eigenheid, zelfstandigheid en zelfvertrouwen. Kinderen ontwikkelen zich zo optimaal in het vermogen om te denken, te voelen en te handelen naar gestelde normen en waarden. Zij stromen kansrijk door naar passend vervolgonderwijs, waarna zij later de mogelijkheden hebben om te kunnen bijdragen als competente wereldburgers.

Goed afgestemd reken- en taalonderwijs, waaronder creatief schrijven, vormen een sterke basis. We werken doelgericht en vergroten de denkkracht van onze kinderen. De kinderen ervaren de leerkuil, ontwikkelen executieve functies en werken coöperatief. Zo leren de kinderen hoe zij goed kunnen leren. Wij bieden een doorlopend aanbod van burgerschap en het vaardig worden in de Engelse taal aan. Naast

kennisoverdracht is er veel aandacht voor muziek, drama, creatieve- en lichamelijke ontwikkeling van onze kinderen.

We sinds augustus 2024 met de methode Kwink voor Burgerschap gebruiken, naast de Kwink methode voor Sociaal-emotioneel leren die we in alle groepen gebruiken. Kwink voor burgerschap is nieuwe een online leerlijn voor de hele school en kent een mooie verbinding met Kwink voor sociaal-emotioneel leren. We werken zo vanuit een complete basis aan de nieuwe conceptkerndoelen van het SLO en bieden een dekkend aanbod in alle groepen.

Het aanbod burgerschap op De Zeggewijzer zal gezien de behoefte van onze populatie een focus hebben op eigenheid en het omgaan met diversiteit. Deze twee uitingen van goed burgerschap stellen wij centraal. Wij vinden het belangrijk dat onze kinderen een eigen kijk op de wereld ontwikkelen en zich op een mooie open manier ontwikkelen in onze multiculturele samenleving.

Onze leerlingenraad wordt ieder jaar gekozen door de leerlingen zelf. Er nemen 8 leerlingen deel uit de groepen 5 t/m 8. De leerlingenraad is actief betrokken bij de uitvoer van het burgerschapsprogramma. Zij hebben een logo ontwikkeld, zodat in elke groep een herkenbare visual hangt waarop gewezen kan worden wanneer het in een les over burgerschap gaat.

Op de volgende pagina's is uiteengezet hoe we op basisschool De Zeggewijzer invulling geven aan de overkoepelende SKOD-visie op burgerschap. De 7 hoofddoelen zijn gespecificeerd, gerelateerd aan het leerlinggedrag waarnaar wij streven en gekoppeld aan een aanbod voor onze leerlingen. Aan veel van de doelen van ons burgerschapsonderwijs wordt invulling gegeven middels lessen en projecten die in meerdere groepen aan bod komen. Omwille van de leesbaarheid en om de samenhang tussen het aanbod en de doelen waaraan wordt gewerkt inzichtelijk te maken, staat in het laatste deel van dit document een tabel die aangeeft welke methode, les en/of project (deels) betrekking heeft op de doelen van ons burgerschapsonderwijs.

3. De 7 hoofddoelen in de praktijk

1. Vrijheid en gelijkheid

Wat leren wij ze?

Leerlingen leren van, door en over de waarden van de democratische rechtsstaat. Dit begint met regels/afspraken in de eigen leefomgeving en breidt uit naar de publieke ruimte en samenleving.

Onderbouw

Kinderen leren …

- Het belang van regels in de klas en op school voor spelen en samenwerken;
- Leefregels en afspraken thuis en in de omgeving te benoemen en te vergelijken;
- Dat zij vrijheid hebben in het maken van keuzes, rekening houdend met de keuzes van medeleerlingen en de geldende afspraken in de klas;
- Dat iedereen rechten en plichten heeft.

Bovenbouw

Kinderen leren …

- Over de basiswaarden vrijheid, gelijkheid en solidariteit van de democratische rechtsstaat;
- Over grondrechten, mensenrechten en kinderrechten en het belang ervan; dat iedereen gelijke rechten heeft die universeel zijn en onlosmakelijk met elkaar verbonden;
- Dat de rechtsstaat kaders biedt voor rechten en vrijheden en bescherming tegen willekeur en machtsmisbruik;
- Over de waarborging van en het respect voor die rechten hier en daar;
- Over het belang van regels en afspraken thuis en op school en deze te vergelijken met die in de publieke ruimte;
- Waarom zij vrijheid hebben in het maken van keuzes, rekening houdend met de keuzes van medeleerlingen en de geldende afspraken in de klas en omgeving;
- Hoe de basiswaarden tot uiting komen of kunnen komen in de eigen klas- en schoolcontext en in de omgeving.

Hoe zien we dat?

- Kinderen helpen elkaar en willen geholpen worden.
- Kinderen hebben een open luisterhouding.
- Kinderen zijn geïnteresseerd in elkaar en de omgeving om zich heen.
- Kinderen kunnen afspraken maken en deze naleven.
- Kinderen kunnen onderbouwd keuzes maken

Aanbod

Opsomming van middelen of activiteiten (schoolspecifiek)

- Kwink (methode SOEMO & Burgerschap)
- Atlantis (methode leesonderwijs)
- Wijzer (methode wereldoriëntatie)
- Snappet Taal (methode Taal & woordenschat)
- De dag vandaag (https://www.dedagvandaag.nl/) bespreken in de klas
- Jeugdjournaal
- Kindgesprekken n.a.v. gebeurtenissen
- Met de groep samen opstellen van de klassenregels bij de start van het schooljaar

2. Macht en inspraak

Wat leren wij ze?

Leerlingen leren manieren waarop ze besluitvormingsprocessen op vreedzame wijze kunnen beïnvloeden. Ze maken kennis met gezag en de wijze waarop dit georganiseerd is op verschillende niveaus.

Onderbouw

Kinderen leren …

- Dat er regels en afspraken gelden thuis, op school en in de publieke ruimte, en welke consequenties het kan hebben als je regels overtreedt of afspraken schendt.
- Dat er mensen zijn benoemd of gekozen die gezag hebben of dragen op school, in de woonplaats en in het land;
- Dat er regels en afspraken gelden in ons land en welke rol verschillende mensen hebben bij het handhaven ervan;
- Het verschil tussen regels en afspraken, en de mogelijkheden en grenzen voor leerlingen om daarover mee te praten

Bovenbouw

Kinderen leren …

- Over gezagsdragers en politieke instituties in Nederland, Europa en de wereld;
- Over de totstandkoming en handhaving van regels in Nederland en Europa;
- Over de werking van ons politieke bestel;
- Wat de buitenwerkingstelling van de rechtsstaat kan betekenen;
- Over verschillende visies op vrijheid, gelijkheid en solidariteit;
- Over rollen van en verhoudingen tussen mensen op school, in de buurt en in het land;
- Manieren waarop ze besluitvormingsprocessen op vreedzame wijze kunnen beïnvloeden en hoe ze daar verantwoordelijkheid voor kunnen nemen;
- Over manieren om op school of in de eigen omgeving macht te organiseren en uit te oefenen.

Hoe zien we dat?

- Kinderen accepteren en respecteren diverse vormen van gezag en aanvaarden de consequenties.
- Kinderen praten, denken en besluiten mee over regels en afspraken.
- Zij delen hun meningen en gedachten over vrijheid, gelijkheid en solidariteit.

Aanbod

Opsomming van middelen of activiteiten (schoolspecifiek)

- Kwink (methode SOEMO & Burgerschap)
- Atlantis (methode leesonderwijs)
- Wijzer (methode wereldoriëntatie)
- Snappet Taal (methode Taal & woordenschat)
- De dag vandaag (https://www.dedagvandaag.nl/) bespreken in de klas
- Jeugdjournaal, in de groep discussiëren over de stelling van de dag
- Kindgesprekken n.a.v. gebeurtenissen
- Leerlingenraad
- Actualiteiten klassikaal bespreken

3. Democratische cultuur

Wat leren wij ze?

Leerlingen leren dat hun stem gehoord wordt en dat hun inbreng ertoe doet bij besluitvormingsprocessen in de klas. Zij ervaren dat de ander ook een stem heeft en ontdekken daarbij overeenkomsten en verschillen tussen mensen.

Onderbouw

Kinderen leren …

- Om te gaan met hun wensen en hun opvattingen en leren zich hierover uit te spreken;
- De gevoelens, wensen en opvattingen van anderen te herkennen;
- Te accepteren dat anderen iets anders willen, maar dat dit niet tot een conflict hoeft te leiden;
- Hun stem te gebruiken tijdens gezamenlijke besluitvormingsprocessen;
- Dat de ander ook een stem en mogelijk een ander gezichtspunt heeft; leren hier naar te luisteren en vragen te stellen om meer over de ander en zijn of haar gezichtspunt te weten te komen;
- Conflicten in de klas op een vreedzame manier op te lossen.

Bovenbouw

Kinderen leren …

- Dat het meepraten over zaken die hen aangaan een (kinder)recht is;
- Hun mening te verwoorden en daar eenvoudige argumenten voor te geven;
- In de context van de klas te proberen anderen van hun mening te overtuigen;
- De mening van anderen in eigen woorden samen te vatten;
- Hun eigen mening bij te stellen op basis van nieuwe inzichten;
- Hun stem te gebruiken tijdens besluitvormingsprocessen in de klas- en schoolcontext en daarbij ruimte te maken voor de mening van alle leerlingen;
- Er rekening mee te houden dat hun mening of uitlatingen emoties teweeg kunnen brengen bij anderen;
- Dat mensen over onderwerpen verschillend kunnen denken; dat die verschillen soms wel, soms niet overbrugd kunnen worden, en soms ook tot spanningen en conflicten leiden;
- Conflicten in de directe omgeving op een vreedzame manier op te lossen, maar ook accepteren dat conflicten kunnen blijven bestaan

Hoe zien we dat?

- Kinderen gaan respectvol om met meningen en verschillen daarin.
- Kinderen nemen initiatief om hun stem te laten horen.
- Kinderen laten overtuigingskracht zien.
- Kinderen stellen hun mening zichtbaar bij.
- Kinderen voeren de dialoog en lossen conflicten op.

Aanbod

Opsomming van middelen of activiteiten (schoolspecifiek)

- Kwink (methode SOEMO & Burgerschap)
- Atlantis (methode leesonderwijs)
- Wijzer (methode wereldoriëntatie)
- Snappet Taal (methode Taal & woordenschat)
- De dag vandaag (https://www.dedagvandaag.nl/) bespreken in de klas
- Jeugdjournaal
- Kindgesprekken n.a.v. gebeurtenissen
- Met de groep samen opstellen van de klassenregels bij de start van het schooljaar
- In de groepen nemen we regelmatig democratische beslissingen
- Coöperatieve werkvormen

4. Identiteit

Wat leren wij ze?

Leerlingen ontdekken hun primaire en secundaire emoties, ambities, talenten en ontwikkelpunten. Ze raken zich bewust van identiteitsvorming en reflecteren op tradities, vieringen en rituelen.

Onderbouw

Kinderen leren …

- De eigen grenzen te herkennen, te benoemen en te bewaken (emotioneel, fysiek);
- Woorden te geven aan wat ze denken, doen, willen en willen worden; leren dat hun taal of talen deel uitmaken van wie zij zijn;
- Te benoemen wat ze al kunnen en wat nog niet; wat ze leuk vinden om te doen.
- Hun primaire emoties te herkennen, benoemen en ermee om te gaan;
- Over zichzelf te praten in termen van toen, nu en later, hier en daar (bijvoorbeeld: "toen was ik … nu ben ik, later wil ik…"; "hier ben ik/ doe ik … daar ben ik/ doe ik");
- Te benoemen wat bij hen thuis belangrijke tradities, vieringen en rituelen zijn

Bovenbouw

Kinderen leren …

- Uit te drukken met welke groep(en) in cultuur en samenleving ze zich verbonden voelen en welke betekenis symbolen en rituelen voor hen hebben, waaronder ook nationale symbolen;
- Enkele verschillende aspecten waardoor hun identiteit mede gevormd is bewust waar te nemen: gender, gezin, sociaaleconomische achtergrond, levensbeschouwing, religie en cultuur;
- Te reflecteren op de mate waarin hun identiteit mede gevormd is en beïnvloed wordt door leeftijdgenoten, groepsidentiteiten, (sociale) media, maar ook door persoonlijke mogelijkheden en beperkingen;
- Na te denken over schoonheidsidealen, gender, seksualiteit, etniciteit en (on)gelijkheid zoals die gerepresenteerd worden in/op (sociale) media, en welke invloed die beelden op hen hebben.

Hoe zien we dat?

- Kinderen kunnen de eigen grenzen herkennen, benoemen en actief bewaken.
- Kinderen voeren de dialoog over tradities, vieringen en rituelen.
- Kinderen benoemen hun emoties en checken die van anderen, communiceren hierover en passen het handelen hierop aan.
- Kinderen voeren op een respectvolle wijze de dialoog over de eigen identiteit en die van een ander.
- Kinderen spreken open over welk effect het gebruik van social media op hen heeft.

Aanbod

Opsomming van middelen of activiteiten (schoolspecifiek), bijvoorbeeld

- Kwink (methode SOEMO & Burgerschap)
- Atlantis (methode leesonderwijs)
- Wijzer (methode wereldoriëntatie)
- Snappet Taal (methode Taal & woordenschat)
- De dag vandaag (https://www.dedagvandaag.nl/) bespreken in de klas
- Jeugdjournaal
- Kindgesprekken n.a.v. gebeurtenissen
- Week van de mediawijsheid
- Week tegen pesten

5. Diversiteit

Wat leren wij ze?

Leerlingen leren woorden te geven aan wat de ander doet en wil en ontdekken daarin overeenkomsten en verschillen. Ze leren onderlinge conflicten vreedzaam op te lossen. Ze maken kennis met levensbeschouwelijke stromingen.

Onderbouw

Kinderen leren …

- De emoties met de bijbehorende lichaamstaal van een ander te herkennen en benoemen;
- De grenzen (emotioneel en fysiek) van de ander te herkennen en daar rekening mee te houden;
- Fysieke kenmerken van zichzelf te benoemen en te vergelijken met die van de ander;
- Over vriendschap en verliefdheid;
- De eigen gezinssituatie en thuiscultuur of –culturen te vergelijken met die van een ander;
- Woorden te geven aan wat de ander doet en wil en daarin overeenkomsten en verschillen te ontdekken;
- Samen en/of met hulp van anderen onderlinge conflicten vreedzaam op te lossen

Bovenbouw

Kinderen leren …

- De diepere emoties van de ander te herkennen en te benoemen en te anticiperen op reacties van anderen op het eigen handelen;
- Uit te wisselen wat gedeelde en verschillende waarden, overtuigingen, idealen en toekomstverwachtingen zijn;
- Overeenkomsten en verschillen op het gebied van de eigenheid van mensen te herkennen en benoemen;
- Hoe groepsgedrag en (sociale) media de houding en het gedrag van klasgenoten mede kunnen verklaren en beïnvloeden.
- Kennisnemen van hoofdzaken over religieuze en levensbeschouwelijke stromingen, culturele tradities en gebruiken die in onze diverse samenleving een rol spelen;
- Kennis verkrijgen over seksualiteit, verschillende seksuele oriëntaties en expressies van gender;
- De grenzen (emotioneel, fysiek en seksueel) van jezelf en anderen herkennen en te benoemen en daar rekening mee te houden.

Hoe zien we dat?

- Kinderen voelen zich veilig om vrij over hun eigen emoties en die van anderen te spreken.
- Kinderen leren de eigen grenzen aan te geven en die van anderen te respecteren.
- Kinderen voeren de dialoog over de eigen gezinssituatie, cultuur en religie en benoemen verschillen en overeenkomsten in vergelijking met die van een ander.
- In een georganiseerde setting wordt met kinderen vrij gesproken over seksualiteit, seksuele oriëntaties en expressie van gender.

Aanbod

Opsomming van middelen of activiteiten (schoolspecifiek)

- Kwink (methode SOEMO & Burgerschap)
- Atlantis (methode leesonderwijs)
- Wijzer (methode wereldoriëntatie)
- Snappet Taal (methode Taal & woordenschat)
- De dag vandaag (https://www.dedagvandaag.nl/) bespreken in de klas
- Jeugdjournaal
- Kindgesprekken n.a.v. gebeurtenissen
- In de groep discussiëren over de stelling van de dag

6. Solidariteit

Wat leren wij ze?

Leerlingen ontwikkelen manieren om de eigen en de belangen van anderen te behartigen; alsmede uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling te herkennen en benoemen.

Onderbouw

Kinderen leren …

- Eenvoudige taken en problemen uit te voeren of op te lossen met respect voor de afspraken die onderling gemaakt zijn;
- Te benoemen wat ze zelf nodig hebben; te zien wat anderen nodig hebben en wat dat betekent voor hun eigen handelen;
- In concrete situaties te herkennen en te benoemen wat ze eerlijk vinden of oneerlijk, goed dan wel slecht, welke spanningen dit op kan leveren en wat dat kan betekenen voor hun handelen
- Over in- en uitsluiting en pesten in de klas en het voorkomen daarvan.

Bovenbouw

Kinderen leren …

- Taken uit te voeren of problemen op te lossen met respect voor de afspraken die onderling gemaakt zijn;
- Doelen te stellen en werkwijzen te bepalen voor werk dat je alleen of samen doet;
- Voorbeelden van uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling in de eigen omgeving en in het land te herkennen en te benoemen.
- Manieren om kwesties rond solidariteit op school of in de omgeving te onderzoeken, deze aan te kaarten en daar zo mogelijk gevolg aan te geven;
- Welke rollen de overheid en burgers kunnen spelen bij het bevorderen van solidariteit en rechtvaardigheid.

Hoe zien we dat?

- Kinderen hebben een gelijkwaardige rol in coöperatieve werkvormen.
- Kinderen hebben eigenaarschap in het omgaan met taken en oplossen van problemen en geven daarin hun behoeftes aan.
- Leerkrachten geven feedback op het gedrag en handelen van de kinderen.
- Kinderen geven feedback op elkaar en de leerkracht.
- Kinderen voeren de dialoog over onrechtvaardigheid en de rol die zij daar zelf in kunnen spelen

Aanbod

Opsomming van middelen of activiteiten (schoolspecifiek)

- Kwink (methode SOEMO & Burgerschap)
- Atlantis (methode leesonderwijs)
- Wijzer (methode wereldoriëntatie)
- Snappet Taal (methode Taal & woordenschat)
- De dag vandaag (https://www.dedagvandaag.nl/) bespreken in de klas
- Jeugdjournaal
- Kindgesprekken n.a.v. gebeurtenissen
- In de groep discussiëren over de stelling van de dag
- Coöperatieve werkvormen
- Week tegen pesten
- Leerlingenraad

7. Digitaal samenleven

Wat leren wij ze?

Leerlingen leren over de effecten van de onlinewereld op hun identiteit, persoonlijke (online) leven en op de publieke sfeer. Ze leren kritisch en creatief denken over media-inhouden en -processen en daar ook naar handelen.

Onderbouw

Kinderen leren …

- Verschillende vormen en functies van (media)boodschappen te (her)kennen;
- Hun eigen mediagebruik (type, duur, frequentie) te onderzoeken en wat dat betekent voor hun ontwikkeling;
- Over de invloed van mediaboodschappen op hun leefwereld.

Bovenbouw

Kinderen leren …

- Dat bij digitaal communiceren ook omgangsregels gelden en kunnen deze toepassen;
- Hun eigen mediagebruik te onderzoeken, zich bewust te worden van de gevolgen en de ethische aspecten en mogelijke gevaren hiervan;
- De betrouwbaarheid van digitale informatiebronnen te onderzoeken en de verschillen tussen deze bronnen te benoemen;
- Zorg te dragen voor eigen digitale veiligheid en die van anderen;
- Zowel de mogelijkheden als de mogelijke risico's van Artificial Intelligence (AI)

Hoe zien we dat?

- Kinderen zijn onderzoekend bezig in de wereld van digitale media en voeren onder begeleiding dialoog over de effecten daarvan.
- Kinderen maken weloverwogen keuzes hoe om te gaan met de onlinewereld.
- Kinderen gaan adequaat om met de digitale middelen.

Aanbod

Opsomming van middelen of activiteiten (schoolspecifiek)

- DIGIT-po (methode digitale geletterdheid)
- Week van de Mediawijsheid
- Werken met Chromebooks
- Kwink (methode SOEMO & Burgerschap)
- De dag vandaag (https://www.dedagvandaag.nl/) bespreken in de klas
- Jeugdjournaal

4. Kwaliteitszorg en monitoring

Naast het bepalen en nastreven van de doelen die we met ons burgerschapsonderwijs hebben, is het ook van belang om na te gaan of en in welke mate deze doelen worden bereikt.

In de basis monitoren we de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen. In welzijn leren is onze focus met als kernwaarden; veiligheid, eigenheid, zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Om goed met elkaar om te kunnen gaan, leren de leerlingen allereerst over zichzelf. Onze school monitort de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen. We observeren, hebben groeps- en leerlingbesprekingen, kind-gesprekken en gesprekken met de ouders over het welzijn van onze leerlingen. We nemen een vragenlijsten af via Kindbegrip. De leerkracht- en leerlingvragenlijst. Door signalen goed te analyseren brengen we niet alleen het sociaal, emotioneel en moreel functioneren van leerlingen in kaart, maar stellen we ook concrete doelen op. Kindbegrip geeft ons handelingssuggesties en verwijst naar hulpmethoden en – bronnen.

We maken daarnaast gebruik van onderstaande instrumenten:

- Methode Wijzer
- Methode Atlantis
- Beoordeling van werkstukken en andere vormen van presentaties
- Observatie- en registratielijsten van ParnasSys (groepen 1-2) en per 1 augustus 2025 het ontwikkelingsvolgsysteem van “Mijnkleutergroep”;
- Leerling- en oudertevredenheidspeilingen (1 x per 2 jaren);
- Kindgesprekken waarvan verslag wordt vastgelegd in het leerlingdossier in ParnasSys
- Kindgesprekken betreft executieve functies, o.a. weergegeven in een cirkeldiagram
- Groepsoverzichten en groeidocumenten
- Jaarverslag leerlingenraad
- Jaarlijks gepland lesbezoek burgerschap in alle groepen

Om een cyclisch proces in stand te houden ten aanzien van de monitoring van de effectiviteit en de kwaliteit van ons burgerschapsonderwijs maken we gebruik van de Kwaliteitskaart OP0 en VS1.. Hierop staan zowel het samenhangend en doelgericht curriculum als onze ambities beschreven.

5. Schema aanbod

Aanbod	Groep							Hoofddoel						
	1-2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7
Kwink en Kwink voor Burgerschap	x	x	x	x	x	x	x	*	*	*	*	*	*	*
Atlantis			x	x	x	x	x	*	*	*	*	*	*	
Wijzer			x	x	x	x	x	*	*	*	*	*	*	
Snappet Taal			x	x	x	x	x	*	*	*	*	*	*	
De dag vandaag								*	*	*	*	*	*	*
Jeugdjournaal								*	*	*	*	*	*	*
Kindgesprekken n.a.v. gebeurtenissen	x	x	x	x	x	x	x	*	*	*	*	*	*	
Opstellen klassenregels		x	x	x	x	x	x	*		*				
Leerlingenraad				x	x	x	x		*				*	
Discussie stelling vd dag									*			*	*	
Actualiteit klassikaal gesprek									*					
Democratische groepsbeslissingen nemen										*				
Coöperatieve werkvormen	x	x	x	x	x	x	x			*			*	
Week van de mediawijsheid	x	x	x	x	x	x	x				*			*
Week tegen pesten	x	x	x	x	x	x	x				*		*	
DIGIT-PO				x	x	x	x							*
Werken met chromebooks		x	x	x	x	x	x							*

6. Bronvermelding

Bouwstenen: https://curriculum.nu/download/bu/Schematische-weergave-Burgerschap.pdf

Voorstellen burgerschap: https://www.curriculum.nu/download/bu/Voorstellen-Burgerschap.pdf

Aan de slag met de concept-kerndoelen Burgerschap — Kwaliteitszorg.nl

Conceptkerndoelen leergebied burgerschap + toelichtingsdocument - SLO

Burgerschap - Kwink

7. Bijlagen

- Doelgroepenanalyse De Zeggewijzer
- Kwaliteitskaart OP0
- Kwaliteitskaart VS1